



Številka: 35105-0010/2019/2

Datum: 11. 1. 2019

Javni zavod Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine, Območna enota Novo mesto, Skalickega ulica 1, 8000 Novo mesto (v nadaljnjem besedilu ZVKDS), izdaja na podlagi 1. točke drugega odstavka 84. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11, 30/11-Odl.US, 90/12 in 111/13; v nadaljnjem besedilu: ZVKD-1) na zahtevo stranke, Občine Brežice, Cesta prvih borcev 18, 8250 Brežice (v nadaljnjem besedilu investitor), v zadevi izdaje kulturnovarstvenih pogojev za poseg v kulturni spomenik državnega pomena, naslov: Brežice - Grad, št. EŠD: 49, nepremičnina parc. št. 1256, k.o. Brežice, naslednje

### KULTURNOVARSTVENE POGOJE

**I. Investitor mora pred vzdrževalnimi posegi na ometih, beležih in stavbnem pohištvu v arkadnih hodnikih ter na grajski terasi, ki pomenijo poseg v kulturni spomenik državnega pomena, naslov: Brežice - Grad, št. EŠD: 49, nepremičnina parc. št. 1256, k.o. Brežice, izpolniti naslednje kulturnovarstvene pogoje:**

1) Ohraniti je potrebno fasadne omete, ki so v solidnem stanju. Z novimi ometi, ki morajo biti izdelani na osnovi hidravličnega apna, je potrebno nadomestiti le dotrajane in poškodovane omete oz. z njimi sanirati, po potrebi pa tudi pozidati poškodbe na fasadah in fasadni dekoraciji. Na zidove, ki so prizadeti s kapilarno vlago, je potrebno nanesti t.i. sanirne omete, ki morajo biti obvezno izdelani na osnovi hidravličnega apna oz. pucolane. Sanirane omete potrebno nato v celoti preplastiti z zelo tenkim ometom iz hidravličnega apna, ki se ga na zidove nanese z gladilko in nato fino zariba. Še nekoliko sveže omete se nato v t.i. fresko tehniki, da ometi vpijejo belež, prebeli z apnenim beležem v ubito beli barvi po izboru odgovornega konservatorja.

2) Kovinske vezi v arkadnih hodnikih je potrebno očistiti rje (lahko tudi s peskanjem), jih antikorozijsko zaščititi ter prebarvati s temnejšo grafitno sivo barvo.

3) Dovoljeno je izdelati nova vrata v območju vseh treh etaž arkadnih hodnikov, izjema so le vrata v klet ter ohranjena baročna dvokrilna vrata v gornjih etažah, ki jih je potrebno ohraniti in restavrirati na podlagi opravljenih raziskav in popisa del. Nova vrata so lahko hrastova ali macesnova ter izdelana po detajlu in barvni podobi novih vrat med arkadnim hodnikom in recepcijo v pritličju oz. vrat, ki povezujejo teraso s predprostorom viteške dvorane. Okovje mora biti iz medenine po vzoru omenjenih vrat, preveriti pa je potrebno uporabnost zgodovinskega okovja, ki ga hrani Posavski muzej Brežice. Okna morajo biti lesena, dvojna, dvokrilna, izdelana po obstoječem detajlu in barvnem tonu oreha oz. po detajlu novih oken v recepciji in vzhodnem grajskem traktu. Dovoljena je termopanska zasteklitev notranjih oken. Okovje mora biti medeninasto po detajlu omenjenih oken.

4) Na terasi je potrebno z odkopom preveriti stanje in funkcionalnost pred leti zgrajene drenaže, po potrebi sanirati in hidroizolirati obodne zidove ter obnoviti oz. po potrebi rekonstruirati drenažo ter odtočne cevi, vključno s priključki na dvorišču. Drenažo iz prodnatega nasutja je potrebno od zatravljenih površin ločiti z alu ali zelenimi pvc trakovi.

5) Na terasi je dovoljeno nadomestiti sedanjo peščeno pot s teracom, ki se ga vlije in obdela na licu mesta z vsemi potrebnimi diletacijami. Teraco mora izdelan iz svetlejšega drobnega rečnega proda in grobo pran, da se ustvari videz peščene poti. Izvedba tlaka iz vialita ni dovoljena. Teraso je potrebno nivojsko izenačiti z zemljo in zatraviti.

6) Ohraniti je potrebno opečni videz opornega zidu terase, saj je obstoječi oporni zid verna rekonstrukcija nekdanjega zidu, ki je imel v zgornjem delu prav tako zidan z vidno opeko.





**II.** Če se na območju ali predmetu posega nahaja ali najde arheološka ostalina, mora investitor za arheološke raziskave in odstranitev arheološke ostaline pridobiti posebno kulturnovarstveno soglasje pri Ministrstvu za kulturo, Maistrova 10, 1000 Ljubljana, ki je pogoj za pridobitev kulturnovarstvenega soglasja za poseg.

**III.** Kulturnovarstveni pogoji prenehajo veljati po poteku dveh let od njihove pravnomočnosti.

**IV.** Stroški organu v tem postopku niso nastali; investitor sam krije svoje stroške postopka.

### **O b r a z l o ž i t e v:**

Prvi odstavek 29. člena ZVKD-1 določa, da je pred izdajo kulturnovarstvenega soglasja, razen za soglasje za raziskave ali za iskanje arheoloških ostalin, treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje Javnega zavoda Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine. Pridobitev in upoštevanje kulturnovarstvenih pogojev je pogoj za izdajo kulturnovarstvenega soglasja, ki se na podlagi tretjega odstavka 28. člena ZVKD-1 za posege, za katere je predpisano gradbeno dovoljenje, izdaja kot projektno soglasje v skladu s predpisi, ki urejajo graditev.

V skladu s četrnim odstavkom 29. člena ZVKD-1 se kulturnovarstveni pogoji za poseg v spomenik ali vplivno območje spomenika določijo v skladu z aktom o razglasitvi ali z določbami prostorskega akta oziroma akta o določitvi varstvenih območij dediščine, za poseg v registrirano nepremično dediščino pa v skladu z določbami prostorskega akta ali akta o določitvi varstvenih območij dediščine.

ZVKDS je dne 11. 1. 2019 prejel zahtevo investitorja za pridobitev kulturnovarstvenih pogojev za poseg v kulturni spomenik državnega pomena, naslov: Brežice - Grad, št. EŠD: 49, nepremičnina parc. št. 1256, k.o. Brežice.

Iz investitorjeve zahteve izhaja, da namerava opraviti naslednji poseg: vzdrževalna dela na ometih, beležih in stavbnem pohištju v arkadnih hodnikih ter na grajski terasi.

Podlaga za določitev teh kulturnovarstvenih pogojev je varstveni status predmetnega objekta. V skladu s to določbo velja za kulturni spomenik državnega pomena, naslov: Brežice - Grad, št. EŠD: 49, varstveni režim, določen v Odloku o razglasitvi Gradu in grajske kašče v Brežicah za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99, 22/02, v nadaljevanju Odlok). Navedeni kulturnovarstveni režim Odloka v 4. členu določa, da za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, arheoloških, arhitekturnih, krajinskih, likovnih, zgodovinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti in dopolnjevanje njihovih predstavitev,
- prepoved predelav vseh likovnih in tehničnih prvin gradu in kašče, ki so ovrednotene kot del spomenika, zlasti tlorisov, gabaritov, stopnišč in poslikane dvorane in drugih prostorov gradu,
- znotraj območja gradu in kašče je prepovedano postavljanje objektov trajnega ali začasnega značaja, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s predhodnim kulturnovarstvenim soglasjem odobri pristojni zavod,
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitnih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in v 2. točki odloka naštetih posameznih elementov te enote in izhodišč, ki jih predstavlja muzejska namembnost.

ZVKDS je glede na določen kulturnovarstveni režim izrekel naslednje kulturnovarstvene pogoje, in sicer:

1) Ohraniti je potrebno fasadne omete, ki so v solidnem stanju. Z novimi ometi, ki morajo biti izdelani na osnovi hidravličnega apna, je potrebno nadomestiti le dotrajane in poškodovane omete oz. z njimi sanirati, po potrebi pa tudi pozidati poškodbe na fasadah in fasadni dekoraciji. Na zidove, ki so prizadeti s kapilarno vlago, je potrebno nanesti t.i. sanirne omete, ki morajo biti obvezno izdelani na osnovi hidravličnega apna oz. pucolane. Sanirane omete potrebno nato v celoti preplastiti z zelo tenkim ometom iz hidravličnega apna, ki se ga na zidove nanese z gladilko in nato fino zariba. Še nekoliko sveže omete se nato v t.i. fresko tehniki, da ometi vpijejo belež, prebeli z apnenim beležem v ubito beli barvi po izboru



odgovornega konservatorja. Z navedenim pogojem se varuje kulturni spomenik kot je določeno v 4. členu Odloka.

2) Kovinske vezi v arkadnih hodnikih je potrebno očistiti rje (lahko tudi s peskanjem), jih antikorozijsko zaščititi ter prebarvati s temnejšo grafitno sivo barvo. Z navedenim pogojem se varuje kulturni spomenik kot je določeno v 4. členu Odloka.

3) Dovoljeno je izdelati nova vrata v območju vseh treh etaž arkadnih hodnikov, izjema so le vrata v klet ter ohranjena baročna dvokrilna vrata v gornjih etažah, ki jih je potrebno ohraniti in restavrirati na podlagi opravljenih raziskav in popisa del. Nova vrata so lahko hrastova ali macesnova ter izdelana po detajlu in barvni podobi novih vrat med arkadnim hodnikom in recepcijo v pritličju oz. vrat, ki povezujejo teraso s predprostorom viteške dvorane. Okovje mora biti iz medenine po vzoru omenjenih vrat, preveriti pa je potrebno uporabnost zgodovinskega okovja, ki ga hrani Posavski muzej Brežice. Okna morajo biti lesena, dvojna, dvokrilna, izdelana po obstoječem detajlu in barvnem tonu oreha oz. po detajlu novih oken v recepciji in vzhodnem grajskem traktu. Dovoljena je termopanska zasteklitev notranjih oken. Okovje mora biti medeninasto po detajlu omenjenih oken.

4) Na terasi je potrebno z odkopom preveriti stanje in funkcionalnost pred leti zgrajene drenaže, po potrebi sanirati in hidroizolirati obodne zidove ter obnoviti oz. po potrebi rekonstruirati drenažo ter odtočne cevi, vključno s priključki na dvorišču. Drenažo iz prodnatega nasutja je potrebno od zatravljenih površin ločiti z alu ali zelenimi pvc trakovi. Z navedenim pogojem se varuje kulturni spomenik kot je določeno v 4. členu Odloka.

5) Na terasi je dovoljeno nadomestiti sedanjo peščeno pot s teracom, ki se ga vlije in obdela na licu mesta z vsemi potrebnimi diletacijami. Teraco mora izdelan iz svetlejšega drobnega rečnega proda in grobo pran, da se ustvari videz peščene poti. Izvedba tlaka iz vialita ni dovoljena. Teraso je potrebno nivojsko izenačiti z zemljo in zatraviti. Z navedenim pogojem se varuje kulturni spomenik kot je določeno v 4. členu Odloka.

6) Ohraniti je potrebno opečni videz opornega zidu terase, saj je obstoječi oporni zid verna rekonstrukcija nekdanjega zidu, ki je imel v zgornjem delu prav tako zidan z vidno opeko. Z navedenim pogojem se varuje kulturni spomenik kot je določeno v 4. členu Odloka.

ZVKDS je na podlagi vsega navedenega odločil, da je predlagani poseg investitorja možen v obsegu in na način, kot je določen v izreku teh kulturnovarstvenih pogojev.

Če se na območju ali predmetu posega najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS (prvi odstavek 26. člena ZVKD-1). V primeru najdbe arheološke ostaline mora investitor pred pridobitvijo kulturnovarstvenega soglasja za predmetni poseg v skladu z 31. členom ZVKD-1 pridobiti tudi posebno kulturnovarstveno soglasje pri Ministrstvu za kulturo, Maistrova 10, 1000 Ljubljana.

Na projektno dokumentacijo oz. popis del, ki upošteva izdane kulturnovarstvene pogoje, si mora investitor v skladu z 28. členom ZVKD-1 pridobiti kulturnovarstveno soglasje.

V skladu s prvim odstavkom 30.a člena ZVKD-1 kulturnovarstveni pogoji prenehajo veljati po poteku dveh let od njihove pravnomočnosti. Če se ta rok izteče v času postopka izdaje kulturnovarstvenega soglasja, se čas veljavnosti kulturnovarstvenih pogojev podaljša do pravnomočne odločitve o kulturnovarstvenem soglasju.

#### Stroški postopka:

Prvi odstavek 113. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 80/99, z nadaljnjimi sprem. in dopoln.; ZUP) določa, da grede stroški, ki nastanejo organu ali stranki med postopkom ali zaradi postopka v breme tistega, na katerega zahtevo se je postopek začel. 51. člen Zakona o graditvi

objektov (Uradni list RS, št. 110/02, z nadaljnjimi sprem. in dopoln.; ZGO-1) pa med drugim določa, da soglasodajalci za pripravo in izdajo projektnih pogojev in soglasij niso upravičeni do plačila taks, povračila stroškov ali drugih plačil. Ker se ta odločba izdaja na podlagi zahteve investitorja, je ZVKDS zaradi navedenih določil odločil, da investitor sam krije svoje stroške postopka, stroški organa pa bremenijo ZVKDS.

Kulturnovarstveni pogoji so oproščeni plačila upravne takse po 22. točki 28. člena Zakona o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 106/10-UPB4 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljnjem besedilu: ZUT) in 51. členu ZGO-1.

#### **POUK O PRAVNEM SREDSTVU:**

Zoper izdane kulturnovarstvene pogoje je v petnajstih (15) dneh od vročitve dovoljena pritožba, o kateri bo odločalo Ministrstvo za kulturo. Pritožba se lahko pošlje po pošti ali se vloži neposredno ali ustno na zapisnik na naslov Javnega zavoda Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine, Metelkova 4, 1000 Ljubljana. Šteje se, da je pritožba vložena pravočasno, če je bila na naslov zavoda poslana zadnji dan roka s priporočeno pošto pošiljko. Na podlagi 22. točke 28. člena ZUT se za pritožbo ne plača upravna taksa.

Postopek vodil in odločil:

dr. Tomaž Golob  
pomočnik vodje območne enote



Vročiti:

Investitorju: Občina Brežice, Cesta prvih borcev 18, 8250 Brežice – OSEBNO